

Gençlik ve Gelecek

Yard. Doç. Dr. Mustafa YILMAN (*)

Tanım

Nedir gençlik? Bunca ilgiyi üzerine çekişi nedendir? Niçin dün olduğu gibi bugünün ve yarının en önemli toplumsal sorunları arasında yer almaktadır? Gençliğin gerek biyolojik ve gerekse sosyolojik olarak toplumun diğer kesimlerinden farkı nerededir? Geleceğin gençleri nasıl olmalıdır yahut olmak zorundadır? türünden sorular, hemen her ülkede sıkça sorulan ve cevaplar aranmaya çalışılan konulardır.

Gençlik bir milletin geleceği itici ve ilerletici gücüdür. Yaşanılan günlerin aynası, gelecek yarınların habercisidir... Gençliği tanımak, onun durumunu, düşüncesini, duygusunu, tutumunu ve eylemini bilmek demektir. Bütün bunlar gencin içinde yetiştiği ve yaşadığı çevrenin doğal, sosyal, ekonomik, kültürel, şartları ile değişir, şekillenir.

Gençlik üzerinde bunca ilginin yoğunlaşması ve yatırımların büyük çoğunluğunun gençliğe yönlendirilmesi, aslında her toplumun öncelikle yapması gereken görevidir. Çünkü gençlik bir ulusun varlık nedeni olduğu bir yana geleceğinin de en sağlam güvencesidir.

1960'lı yılların sonlarına gelinceye kadar dünya ve Türkiye gençlik konusunda tam anlamıyla yeterli bir duyarlılık göstermemiştir. Ancak dünya genelinde 1968 yılında başlayan gençlik hareketleri, bütün devletleri, gençlik sorununun boyutları ve önemi hakkında daha fazla bilinçlenmeye götürmüş ve giderek artan biçimde iyileştirici önlemlerin alınmasına neden olmuştur.

Özellikle Türkiye'de 12 Eylül 1980 öncesinde, eğer devlet ve toplum gençlere ve onların sorunlarına eğilmezse, çözümler arayıp bulmazsa, bu çok değerli hazinenin, nasıl kötü amaçlara ve ülke çıkarlarına ters eylemlere alet edilebileceği gerçeği açıkça görülmüştür. Bu nedenle başta devletin yetkilileri olmak üzere toplumda gözle görülebilir bir ilgi artışı oluşmuştur.

Gerçekten gençler, bir toplumun aynasıdır. Çünkü gençler, bir toplumdaki rahatsızlıkları, çelişkileri en somut biçimde davranışlarında

(*) Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi.

yansıtırla, dile getirirler. Nitekim gençlik davranışlarına bakarak bir toplumun sorunları hakkında bilgi edinmek mümkündür.

Yalnız gençlik sorunu; pedagoji, psikoloji, sosyoloji, antropoloji, ekonomi, kriminoloji ve benzeri disiplinlerin ortaklaşa çözümleyebilecekleri çeşit ve boyutlarda özellikler sergilemektedir.

Bizim burada üzerinde duracağımız nokta; ulusal varlığımızın temel güvencesi olan gençlerin gelecekle ilişkileri ve nasıl bir eğitimle yetiştirilecekleri konusudur. Başka deyişle, yarının gençleri hangi niteliklere sahip olmalı, hangi bilgi ve becerileri kazanmalıdır sorusuna belirli sınırlar içerisinde cevap aramaktır.

Gençlik, tanımlanması oldukça güç olan, biyolojik, psikolojik ve sosyal bir gelişme, olgunlaşma çağı olup genellikle kronolojik olarak 12-24 yaş dilimleri arası dönemi kapsamaktadır.

Gençlik devresinde bulunan genç kuşakların; bedence ve ruhça büyük bir değişim geçirmekte oldukları ... gerçekten bedensel, duygusal ve zihinsel bir bocalama, bunalım içinde buldukları, masal çağından çıkıp gerçeğe ulaşma çabası gösterdikleri, bundan dolayı ciddi bir şüphe ve kaygı duydukları, bağımsızlık hırsı ve otoriteye isyan davranışları sergiledikleri, kendilerini kanıtlamak istedikleri, kültürel değerlerle çatıştıkları, tam anlamıyla bir rehberlik ve yardıma muhtaç oldukları hemen herkesçe bilinmesine ve gözlenmesine karşılık, kendilerinin gerektiği ölçüde ilgi, sevgi ve yardım görebildiklerini söylemek çok güçtür.

Geleceğini güvence altına almak isteyen bütün milletler, yarının gençlerinin hangi değerlerle donatılması gerektiğini araştırmak, bulmak ve gerekeni zamanında yapmak zorundadırlar. Bunun en güvenilir ve kestirme yolu ise eğitim ve öğretimden geçmektedir. Öyleyse geleceğin gençliği nasıl olmalıdır sorusunun cevabı, yine bir başka soru olan, geleceğin eğitimi nasıl olmalıdır sorusunun içindedir.

Gerçekten insanlığın yahut yerel olarak bir toplumun elde ettiği her türlü başarının veya ürünün; daha açıkcası bilginin, becerinin, tekniğin, yöntemin ve bulgunun yeni kuşaklara kazandırılabilmesi ve geçişin sağlanabilmesi sadece eğitim ile mümkün olabilir. Sözkonusu değerlerin eğitimin dışında başka bir araçla taşınması, işlenmesi ve geliştirilmesi olasılığı yoktur. Çünkü en geniş ve genel anlamda tanımlanmak gerekirse eğitim, temelde bir etkileşim işi olup birden fazla insanın birbirlerinin üzerinde etkili olarak birtakım değişiklikler meydana getirebilmeleridir.

Nitekim insanla hayvan arasındaki asıl keskin çizgi burada bulunmakta ve insanın kazandıklarını öteki insanlara aktarabilme yeteneği olmasına karşın, hayvanlar bundan yoksun görünmektedir.

Gerçekten eğitilmiş bir insan başka bir insanı eğitebilirken, aynı şekilde eğitilmiş bir yunus başka bir yunusu eğitememekte, bilgisini ve becerisini ona aktaramamaktadır.

Yarının Eğitimi ve Gençlik

Eğitimin; genç insanların şekillendirilip yönlendirilmesinde ve kendilerine birtakım değerler kazandırılmasında, en etkili ve kalıcı bir araç olduğu hemen herkes tarafından kabul edilen bir gerçek olmasından hareket ederek, yarının, 2000'li yılların eğitiminin ana çizgilerini şöyle sıralayabiliriz.

1. Demokratik, yapıcı, birleştirici ve üretkendir.
2. Her türlü olumlu gelişmeye açıktır.
3. Teknoloji kullanımı üst düzeydedir.
4. Doğru, geçerli ve kullanılabilir değerler kazandırır.
5. Yeteneğe ve kişiliğe saygıya dayanır.
6. Toplumun her yönden kalkınıp ilerleyebilmesinde temel araçtır.
7. Katılımcı, barışçı ve gelişmecidir.
8. Önyargılardan kurtulmuş, bilimsel ve araştırmacıdır.
9. Gereksiz bilgilerden ayıklanmış, seçici bir eğitimi öngörür.
10. Öğrenimde herkes için, olanak ve fırsat eşitliğini sağlamıştır.
11. Bütün gençlerin insan onuruna yaraşır bir hayat sürebilmeleri için zorunlu geliri elde edebilecekleri bir iş, bir meslek edinebilmelerini mümkün kılacak eğitsel ortamları yaratmıştır.
12. Bütün bunları başarıyla gerçekleştirebilecek yeterlikte öğretmen, eğitimci ve yöneticilere sahiptir.

Görüldüğü gibi geleceğin eğitimi, bugünkünden çok farklı olguları içermekte ve bunları çözümlenmiş olmayı varsaymaktadır. Özellikle yarının eğitimi; üretken, barışçı, gelişimci, mutlak bir iş ve meslek sahibi, girişimci, araştırmacı gençlerin yetiştirilmesini amaçlamaktadır.

Yetiştirilecek gençler, öncelikle doğru, geçerli ve uygulanabilir bilgi ve becerilerle donatılmış olmalıdırlar. Bilgi dolu beyinlere değil, fakat iyi işleyen beyinlere malik kılınmalıdırlar.

Atatürk'ün dediği gibi; "eğitim ve öğretimde izlenecek yöntem, bilgiyi insan için fazla bir süs, bir baskı aracı, yahut uygar bir zevk olmaktan çok, gerçek maddi hayatta başarılı olmayı sağlayan pratik ve uygulanabilir bir araç haline getirmektir. Milli Eğitim ... bu esasa önem vermelidir".

Oysa konuya ilişkin olarak 1984 yılında hazırlanan bir raporda şu görüşlere yer verildiği gözlenmektedir:

1. Halen yürürlükte olan eğitim programı ağırdır ve öğrencilere yük getirmektedir.

2. Program çağın gerisinde kalmıştır.

3. Öğrencilere verilen bilgiler günün bilim düzeyinden uzaktır. Program günümüzün bilim ve teknik düzeyinin gerisinde kalmıştır.

4. Konuların öğrencilere günlük yaşamlarında yardımcı olacak biçimde seçilmesi, kafalarının gereksiz bilgilerle doldurulmaması gerekir.

5. Bazı ders konuları ilkokul, ortaokul ve lisede tekrar edilerek okutulmaktadır. Konuların tekrar işlenmesi, ders saatlerinin tekrarla geçmesi yerine yeni konular işlenebilir.

6. Derslerde öğrencilerin sorunları işlenmemektedir. Yeni programda öğrenci ve ailelerinin sorunlarına eğilen konular bulunmalıdır.

7. Eğitim sisteminde öğrenciler ezberciliğe yöneltilmekte, bir öğrenci konuyu anlamadığı halde ezberlemektedir. Bunun yerine dersler bilgi verici biçimde verilmelidir.

8. Her öğrenciye yetenekleri araştırılmadan aynı eğitim verilmektedir. Oysa, öğrenci yeteneğine göre eğitilmelidir.

9. Ders konuları öğrencilerin ilgisi dışındadır. Yeni programda öğrencilerin ilgisini çekecek, hevesini arttıracak konular işlenmelidir.

Burada özellikle geleceğin Türk gençlerinin yetiştirilmesi bakımından çok önemli ve fakat yanlış saydığımız bazı noktalara değinmeyi zorunlu görmekteyiz.

Raporun 4, 5 ve 9. maddelerinde ders konularının öğrencilerin günlük yaşamlarına yardım etmediği ve onların sorunlarına eğilmediği bildirilmektedir. Ancak bunun nasıl gerçekleştirileceği açıklanmamaktadır. Halbuki işlenecek ders konularının öğrencilerin ilgisini çekebilmesi için mutlaka kendilerinin belirli ölçülerde, konuların belirlenmesinde söz sahibi olmaları, başka deyişle büyüklerin hazırlayıp gençlere sundukları kalıp, paket programlar yerine, katılımcı bir eğitimin gereği hazırlanacak ortak programların oluşturulabilmesi için uygun ortamın hazırlanması şarttır.

Yarının eğitimi demokratik ve katılımcı olacağına, yeteneğe ve kişiliğe saygıya dayanacağına göre, ders konularının belli bir oranda seçiminde öğrencilerin yetkili kılınması, en azından kendilerinin görüşlerinin alınması, 2000'li yılların eğitim anlayışının doğal bir gereğidir.

Bu açıdan her düzeydeki eğitim ve öğretim programlarının hazırlanmasında gençlerin katkısı sağlanmalı, görüşleri mutlak alınmalı ve herşeyi büyükler, yetişkinler bilir saplantısından kurtulunmalıdır. Bize

göre gençlerin, her düzeydeki ve türdeki eğitim etkinliklerinde sorumluluk almaları, gerek kişilik ve karakter gelişimlerinin tam olması, gerekse yarının toplumunun uygar bir görünüm kazanmasında önemli ve vazgeçilmez yararlar sağlayacaktır.

Gençlerin yeteneklerine inanmalı ve kendilerine güvenilmelidir. Onlara kendilerini kanıtama, gösterme fırsatları vermeli, başarıları desteklenmeli ve eğer olursa yanlışlıklarını, eksikliklerini düzeltme, giderme için zaman verilmelidir. Eleştiriler mutlak yapıcı olmalıdır.

Geleceğin Türk gençleri kendilerine güvenleri olan, çalışkan, yaratıcı, üretici ve işbirliği duyguları gelişmiş, sorumluluklarının bilincine varmış, kendilerine güvenilen ve düşüncesine saygı duyulan birer insan olarak yetiştirilmelidir. Bunun için her düzeyde gerekenler yapılmalı ve hiçbir özveriden kaçınılmamalıdır.

Çünkü eğitime yapılan her türlü yatırım en değerli yatırımdır. Bir ülkenin kalkınmasında eğitilmiş insangücünün önemini anlamak bile belirli düzeyde bir eğitimi zorunlu kılar. A.B.D. ve Japonya'nın kalkınmasında ve bugünkü duruma gelmesinde, eğitimin büyük payı olduğu konusunda uzmanlar birleşmektedirler.

Nitekim Japonya'nın bugünkü eğitim sistemi, toplumun sürekli değişen insangücü istemlerini karşılayan yapısal bir gelişme süreci içinde bulunmaktadır... Eğitim, öğrenim ve kültür konuları, ekonomiden hemen sonra, günlük basın ve ulusal bilincin ikinci önemli sorunudur... Ortaokula dayalı beş yıllık Teknoloji Kolejleri ulusal ekonomi ve ileri teknolojinin ustalarını yaratıcı öncülerini yetiştirmektedir.

Görülüyor ve anlaşılıyor ki 2000'li yıllar bir teknoloji çağı olacaktır. Bu nedenle, geleceğin gençleri büyük çoğunlukla teknokratları oluşturacaktır. Ancak eğitim sistemi bir yandan teknik insangücünü yetiştirip bunun kalitesini yükseltirken diğer taraftan onun ruhen sağlıklı bir yapıya kavuşturulması için gerekli öğelere de içeriğinde yer vermek zorundadır. Aksi takdirde halen Batı toplumlarında gözlenen aşırı maddeciliğin yarattığı sosyo-psikolojik sorunlar toplumları ciddi şekilde sarsabilir.

Her milletin gençliği, en kıymetli varlığıdır. Türk gençliği, Türk milletinin hayat kaynağı, çağdaş uygarlık yolundaki sürekli ve akılcı dinamizmi ve ebediyete kadar yaşayacak olan mili, laik, demokratik ve sosyal hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyetinin yılmaz, bilgili, imanlı ve uygar bekçisidir.

Şu kadar ki, bütün ... yüksek ülkelerin ve meziyetlerin sahibi olmalarını istediğimiz gençler, insanlar etten-kemikten yapılmış birer varlıktırlar. Bunların manevi ihtiyaçları yanında, ekonomik, sosyal, kültürel ve ruhsal birtakım sorunlarının bulunduğunu unutmamak gerekir.

Gençliğin eğitiminin çağdaş, milli karakter ve ihtiyaçlara ve yüksek insani ideallere uygun bir düzeyde gerçekleştirilmesi gerekir.

Gençliğin eğitiminde; bilgi edinme, dinlenme ve eğlenme arasında bir bütünlük sağlanması, onun yarına hazırlanırken, aynı zamanda dengeli ve sağlıklı bir ruhsal yapıya kavuşturulması kaçınılmazdır.

Siyasal sistemler insanlar tarafından yine insanlar için oluşturulmakta olup bunun temel ögesi insanın kendisidir. Ancak insan ögesi bütün konumlarda ve aşamalarda aynı nitelikte olmayıp onun en verimli, üretken ve dinamik çağı gençlik yıllarıdır. Gençlik yıllarında kazandığı değerlerdir. Eğer Demokrasi ve Cumhuriyet tohumları yüce Ata'mızın daha gençlik yıllarında yüreğine düşmemiş olsaydı, çevresindeki onca telkinlerin etkisiyle bugün O'nun en büyük eseri ulusal gururumuz Demokrasi ve Cumhuriyet değişik şekilde görülebilirdi. Yine tarihe bakıldığında çoğunluk gelişimci ve yenilikçi hareketler hep gençlik kesiminden gelmiştir. Yahut ateşi yakan, tohumu eken gençlik olmuştur.

Gençlik, ülkemizde 12 Eylül 1980 sonrasında daha bir artan ölçüde ve yaygın biçimde gündeme getirilmiş ve konu edilir olmasına karşılık onun özlemlerine tam cevap verilebilmiş olmaktan henüz oldukça uzak olduğumuz bir gerçektir. Nitekim Türkiye çevresindeki ülkelere kıyasla genelde eğitime gereken önemi vermemektedir. Çünkü Sabit Sermaye Yatırımları içinde eğitime ayrılan pay çok düşüktür. Örneğin 1965'te Milli Eğitime verilen pay % 15.5 olmasına karşılık bu rakam giderek azalarak 1987'de % 8.5 düşmüştür. Oysa 1960 yılında Bazı Ortadoğu Devletlerinin eğitime ayırdıkları pay % 8 olup buna yakındır.

Özellikle kaliteli bir eğitim ve öğretim için, daha sonra eğitimden hemen herkesin yararlanabilmesini mümkün kılacak ölçüde ve düzeyde altyapı yatırımlarının gerçekleştirilememiş bulunması, 2000'e çok yaklaştığımız zamanımızda biz Türkler için hiç de kabul edilebilir bir görüntü değildir. Bunun hızla düzeltilmesi ve zanatsız ve mesleksiz bir tek gencin bile bırakılmaması, tüm gençlerimize toplum adına devletçe her türlü maddi ve manevi desteği sağlayacak organizasyonların ivedilikle gerçekleştirilmesi için gerekli yatırımların yapılması, edebiyat ve akıl hocalığı yapmaktan vazgeçilmesi en büyük temennimizdir.

Gençliğin her zaman bölünmez bir bütün olarak algılanması, genellikle sadece öğrenim çağındaki gençlerin akla gelmesi yerine böyle bir olanağı gerek kendi yetenekleri, gerekse öğrenim olanaklarının yeterli ölçüde sağlanamaması yüzünden okul kurumu dışında kalanların da büyük çoğunluğu oluşturdukları ve sorunlarının ayrı bir özellik taşıdığı gözden kaçırılmamalıdır.

Çünkü ortaöğretimde, ortaokul düzeyinde okullaşma oranı ortalama % 45.2 ve lisede ise % 25.6 dolayında seyretmekte olup ortaokul çağındaki gençlerin % 54.8 ve lise grubundakilerin % 74.4'ü okul

kurumu dışında bulunmaktadır. Bunların bir kısmı boş gezmekte, böylece her türlü tehlikeye hedef oluşturulmakta, bir kısmı da çoğu uygun olmayan iş ve zanaatlarda çalışmak zorunda kalmaktadır.

Gerçekte devlet her gencin yetenekleri ve kapasitesi ölçüsünde ya okul, kurs ya da bir iş, zanaat içinde yer almasını sağlayıcı önlemler alabilir ve uygulamaya geçebilir. Bunun yolları, kaynakları ve yöntemleri araştırılıp bulunabilir. Ancak bu konuda önemli bir motivasyon eksikliği vardır. Öncelikle bunun giderilmesi şarttır.

Zaten konuya yönelik yayınların; konferans, panel, sempozyum, açıkoturum, brifing gibi sosyal etkinliklerin amacı sözkonusu motivasyon eksikliğini mümkün olabildiğince gidermeye çalışmak, yetkililer düzeyinde uyarıcı etki yapmak, kamuoyunu bilinçlendirmektir. Ancak bunun dozu hiçbir zaman kaçırılmamalı, işin söz kısmı uygulamanın önüne geçmemelidir.

Çünkü burada asıl önemli olan gençler için neler düşünüldüğü olmayıp ısrarla neler yapılabildiği ve nelerin neden yapılamadığıdır. Üstelik yetişkinlere, topluma ve bunların örgütlenmiş şekli olan devlete güvenleri sarsılan bir gençlik istemiyerek de olsa zararlı olabilir. Bundan ötürü kendilerine verilecek sözlerin ülke olanaklarıyla orantılı ve yapılabilir olması önem taşımaktadır.

Gençlik ve gelecek arasındaki ilişkide sorulması gereken sorulardan belki en önemlisi yarının mesleklerinin nelerden oluşacağı ve bunların hangi nitelikte insanlar gerektireceğidir.

Gözlemlere bakılırsa 2000'li yılların meslekleri ekonomi ve teknoloji yönünde bir gelişme gösterme eğilimindedir. Nitekim tıp, eczacılık ve hukuk dallarına ilgi azalmaktadır. Gerçekten elde edilen ücretle okul arasındaki ilişki araştırıldığında ön sıraları teknik insangücü üreten okullarla idari ve ticaret nitelikli insan yetiştiren okulların aidiği görülmektedir. Aynı zamanda sağlanan ücretle iş tecrübesi arasında yakın bir ilişki bulunmaktadır.

Şüphesiz gelecek gençler içindir. Ancak onlar geleceğe ait midir yoksa değil midir? Başka deyişle eğitim sistemin yetiştirmekte olduğu insanlar geleceğin istediği özelliklere ne ölçüde maliktirler? Değilse konuya ilişkin neler ve nasıl yapılabilir?

Hemen belirtelim ki Türkiye'nin bu konudaki sorunu birçoklarının sandığı ve ileri sürdüğü gibi sadece parasal, ekonomik olmayıp daha çok geleceğe ve topluma yönelik genel siyasal politikasıyla ilişkilidir. Gerçekten mevcut gençlik sorunlarının yaklaşık % 50'si varolan kaynaklarla yeni düzenlemeler yoluyla kolaylıkla çözülebilir niteliktedir. Bunun için konunun önemine inanmak ve işi becerecek yeteneğe sahip olmak yeterlidir.

Doğaldır ki bu sınırlı yazımızda çözümlere yönelik ayrıntılara girmek mümkün değildir. Somut bir örnek vermek gerekirse 1-2 yılda yükseköğretim yurtlarının iki katına çıkarılması, istenirse nelerin yapılabileceğinin göstergesidir.

Elbette böylesine hızlı değişmelerin yaşanmakta olduğu bir zamanda yakın, hele uzak geleceğe ilişkin tahminlerin yapılabilmesi çok güç olmakla beraber, bu konuda çalışmalar sürdürülmektedir. Burada bilimsel bir varsayım yahut kehanette bulunmak mümkün değildir. Ancak bu durum hiçbir zaman geleceğe yönelik hesapların yapılamıyacağı anlamına da gelmez. Çünkü her ne kadar tam anlamıyla bir öngöründen yoksun olsak da geleceği bugünden inşa etmek zorundayız.

2000 yılında nüfusumuz içindeki genç insan sayısı yaklaşık 15 milyonu bulacaktır. Başka deyişle şu andaki gençler anılan yıllarda ülke yaşımında gerçek etken birer yetişkin olacaklardır. Onun içni bugün dursun yarın yapılır diyebilme olanağı kalmamıştır.

Özetle yarının gençleri;

1. Dünya siyasi yaşamı, ekonomi politikası ve teknolojik yapısı,
2. Bunların doğrudan ya da dolaylı Türkiye'ye etkileri,
3. Türkiye'nin kendi iç yapısındaki değişmelerin niteliği,
4. Bağımsız bir devletin sahibi millet olarak varlığı tehdit edebilecek her türlü oluşumu zamanında algılayabilecek olanaklara malik olunması konusunda bilgili, uyanık ve yeterli olarak yetiştirilmek zorundadırlar.

Son olarak hangi iş ve meslekler sözkonusu olursa olsun, gelecek hakkında şunları söyleyebiliriz.

1. Yeni iş sayısında bir artış beklenmiyorsa da, mevcut iş alanlarında işlev ve niteliklerin dağılımında önemli ölçüde kaymalar olacaktır. Doğrudan doğruya üretime bağlı görevler azalırken, yeni ürünlerin incelenmesi, araştırma, geliştirme, dağıtım, tanıtım, pazarlama görevlerinde artış olacaktır. Dolayısıyla hizmetlerin (işletme, finans, pazarlama, iletişim ...) payı artmaya devam edecektir.

2. Diğer taraftan üretim tekniklerinin çağdaşlaşmasındaki gelişme, yükseköğretim görmüş kadroların oranında bir artışa yol açacaktır.

3. "Yeni teknolojilerin" gelişmesi, çeşitli toplumsal ve ekonomik engeller yüzünden ağır bir tempoyla gerçekleşecektir. Bu, mesleki eğitimin yeni duruma ayak uydurmasına zaman sağlayacaktır. Böylelikle yeni teknolojiler, yepyeni dallara olduğu kadar, geleneksel dallara (makina, dokuma ...) da girecektir.

4. Yeni işler, gittikçe daha yüksek nitelikli bir eğitim gerektirecektir. Bu eğitim çokyönlü nitelikte olacak, belli bir dalda iyice yetişmiş olmayı gerektirmekle birlikte, komşu teknolojilerin (elektronik, bilişim) ve yayşayan bir dilin bilinmesini de gerektirecektir.

5. Yüksek kadrolardan bu tür bir yetişme istenirken, ara kadrolarda ve daha alt kadrolarda da (teknisyenler, işçiler, memurlar) işe alınırken daha üst düzeyde bir yetişme aranacaktır.

Bütün bunlardan çıkarılabilecek özet ve sonuç şu olabilir:

Geleceğin gençleri, herşeyden önce kendi alanlarında daha kaliteli ve çokyönlü yetişmek ve teknoloji kullanımı konusunda yetkin olmak durumundadırlar. Bugüne göre çok daha hızlı sosyal, ekonomik, siyasi, bilimsel ve teknolojik değişmelere zamanında başarıyla uyum sağlayabilecek şekilde yetiştirileceklerdir.

Atatürk'ün, kendilerine sonsuz güvendiği ve üstün yeteneklerle donatılmış saydığı değerli Türk gençlerinin, O'nun özlediği çağdaş uygarlığa ulaşmada yarınlarda önemli başarılar sağlayacaklarına umudumuz vardır. Kendilerinin varlıklarını ortaya koyabilmeleri ise büyük ölçüde onları yetiştirecek öğretmenlerin niteliklerine bağlı bulunmaktadır. Bu konuda ciddi endişeler bulunmaktadır.

Ayrıca eğitim sisteminin yeniden, ancak işin ehli yetkililerce gerçekçi bir biçimde incelenip değerlendirilmesi, bir sistem yaklaşımı içinde bütün boyutlarıyla 2000'li yılların çağ ve ülke ihtiyaçlarına cevap verebilecek biçimde düzenlenmesi kaçınılmazdır.

KAYNAKLAR

1. Özcan Köknel. **Türk Toplumunda Bugünün Gençliği**, İstanbul-1970.
2. Özcan Köknel. **Cumhuriyet Gençliği ve Sorunları**. Cem Yayınevi. İstanbul-1981.
3. Mehmet Akgül. **Kültür Varlığımızın Korunması ve Gençlik**, İzmir Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayını, İzmir-1985.
4. Mustafa Yılman. **Türkiye'de Ortaöğretime Öğretmen Yetiştirme Sisteminin Pedagojik Temelleri**, Doktora Tezi, D.E.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir-1987.
5. Genelkurmay Başkanlığı, **Atatürkçülük I**. Genelkurmay Basımevi, Ankara-1982.
6. MEGSB. Tanıtma- I. Mili Eğitim Basımevi, İstanbul-1984.
7. Bozkurt Güverç. **Japon Kültürü**. Türkiye İş Bankası Yayını No. 213 Ankara-1980.
8. Halil Çin. **Milletlerarası Gençlik Kongresi**. I. Açış Konuşması, Selçuk Üniversitesi Yayını, Konya-1987.
9. Fransa Büyükelçiliği. **Fransa'dan Haberler**. Sayı: 1010, Ankara-1985.
10. Selçuk Üniversitesi. **I. Milli Gençlik Kongresi**, Selçuk Üniversitesi, Konya-1987.
11. Aysel Ekşi. **Gençlerimiz ve Sorunları**. İstanbul Üniversitesi Yayını No. 2790 İstanbul-1982.
12. Türk Eğitim Derneği, **Gençliğin Eğitimi ve Sorunları**. TED yayını No. 9 Ankara-1985.